Център за специална образователна подкрепа
„Едуард Сеген”

гр. София ж.к. “Надежда” I, ул. ”Възрожденска” - 10, тел. 938 31 57;
email: pu3@abv.bg

Утвърждавам:.....

/Д-р Поликсения Кисимова-
Директор на ЦСОП „Едуард Сеген”/

Етичен кодекс

на училищната общност в ЦСОП „Едуард Сеген“ през 2026/2027 учебна година

Приет на заседание на Педагогическия съвет с Протокол №1/09.09.2026 г. и утвърден със Заповед №7/09.09.2026 г.

Съдържание

Въведение 3
РАЗДЕЛ I Основни положения 3
РАЗДЕЛ II Морални отговорности към детето 4
РАЗДЕЛ III Морални отговорности към семейството 4
РАЗДЕЛ IV Морални взаимоотношения с колегите 5
РАЗДЕЛ V Морални взаимоотношения между Директор и учители 5
РАЗДЕЛ VI Взаимоотношения с организационните структури: Община, РУО и МОН 6
РАЗДЕЛ VII Професионално поведение и облик на учителя в обществото 6
РАЗДЕЛ VIII Права и отговорности на учителите 7
РАЗДЕЛ IX Конфликт на интереси 8
РАЗДЕЛ X Морални отговорности на учениците 9
РАЗДЕЛ XI Морални отговорности на родителите 9
РАЗДЕЛ XII Комисия по етика 10
РАЗДЕЛ XIII Стандарти за обслужване на гражданите 11
РАЗДЕЛ XIV Вътрешни правила За наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагане на етичния кодекс 12
РАЗДЕЛ XV Заключителни разпоредби 13
Запознати с Етичния кодекс: 13

Въведение

Етичният кодекс на училищната общност представя стандартите за етично поведение на работещите с деца специалисти в сферата на образованието и регламентира етичните правила, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните им задължения и в ситуация на конфликт на интереси. Установява общи норми на поведение. Центърът е място, където се изгражда сплотена общност на ученици, учители и родители. Общността постига много повече на принципа на общото действие, като подпомага и допълва личните усилия на всеки. Необходимо е членовете на общността да се отнасят с уважение помежду си и си помагат за постигането на една обща цел по – добро образование, грижа и подкрепа на децата със СОП.

Всеки учител осъществява своите професионални задължения в услуга на учениците и допринася за формиране облика на Центъра.

За всеки работещ в Центъра е чест и морален дълг да спазва принципите на професионалната етика.

Етичните правила в този кодекс са валидни за работещите в Центъра за специална образователна подкрепа „Едуард Сеген“, съобразно Закона за предучилищно и училищно образование.

РАЗДЕЛ I
Основни положения

Работещите с деца педагогически специалисти изпълняват своите функции, като се ръководят от основните човешки ценности и принципи:

Чл.1. Детството е изключително важен период от живота на човека.

Чл.2. Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.

Чл.3. Всяко дете със СОП притежава неповторима уникалност и стойност.

Чл.4. На всяко дете е гарантирано правото на:

– свобода на изразяване на мнение;

– свобода на мисълта, съвестта и религията;

– формиране на собствени възгледи в право да ги изразява свободно;

Чл.5. Всяко дете със СОП има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

Чл.6. Всяко дете със СОП има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл.7. Всяко дете със СОП и семейството му заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл.8. Във всички случаи следва да се защитават по най-добър начин интересите на детето.

Чл.9. За всяко дете със СОП, попаднало в риск, възниква спешна необходимост от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл.10. Работещите с деца със специални образователни потребности трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

РАЗДЕЛ II
Морални отговорности към детето

Чл.11. Педагогическата практика да се основава на съвременните знания за развитието на децата със специални образователни потребности и индивидуалните особености на всяко дете.
Чл.12. Да се разбира и уважава уникалността на всяко дете.
Чл.13. Да се има предвид специфичната уязвимост на всяко дете.
Чл.14. Да се създава безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.
Чл.15. Да се подкрепя правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.
Чл.16. Да се работи винаги в най-добрия интерес на детето.
Чл.17. Да се осигуряват на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.
Чл.18. Да не се участва в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционалното му здраве и развитие.
Чл.19. Да не се участва в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.
Чл.20. Много добре да се познават и спазват нормативните документи и процедурите, защитаващи детето от насилие. Да се познават симптомите на насилие над дете – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване.
Чл.21. При съмнение за малтретиране веднага да се уведомяват органите за Закрила на детето и се проследява дали са предприети необходимите мерки.
Чл.22. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, следва да му се окаже пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.
Чл.23. Когато постъпи информация за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, незабавно се информират органите по Закрила на детето.

РАЗДЕЛ III
Морални отговорности към семейството

Чл.24. Наша първостепенна отговорност е подпомагане на семейството при отглеждането и възпитанието на децата със СОП.
Чл.25. Зачитане на достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.
Чл.26. Уважаване на ценностите на семейството при отглеждането и възпитанието на децата със СОП и на правото му да взема решения за своите деца.
Чл.27. Информиране на семейството за всички решения, отнасящи се до детето. Когато е възможно, родителите следва да се включват във вземането на такива решения.
Чл.28. Зачитане на правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с детето.

Чл.29. Информиране на родителите за изследователските проекти, включващи техните деца. Не се позволява и не се допуска участие в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.
Чл.30. Да не се използват служебните отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не се влиза в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата с детето.
Чл.31. Осигуряване на конфиденциалност на информацията и зачитане на правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания да се счита, че благополучието на детето е в риск.
Чл.32. Ангажименти по разработването на правила за опазване на поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.
Чл.33. В случаите на конфликт между членовете на семейството да се работи открито, споделяйки наблюденията си за детето с цел всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно се въздържаме от вземане на страна в конфликта.

РАЗДЕЛ IV
Морални взаимоотношения с колегите

Чл.34. Изграждане и поддържане на отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.
Чл.35. Обмяна на информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.
Чл.36. Работа за утвърждаване на собствения и на колегите си авторитет, въздържайки се от действия, които биха уронили престижа на професията, и проява на нетърпимост към подобни действия.

РАЗДЕЛ V
Морални взаимоотношения между Директор и учители

Чл.37. Директорът в качеството си на ръководител зачита достойнството и правата на подчинените си и е отговорен за заповедите, които издава, за тяхното изпълнение и последствията от тях.
Чл.38. Директорът е пример за професионално, безпристрастно и ефективно изпълнение на служебните задължения.
Чл.39. Директорът проявява отговорност към подчинените си, подпомага професионалното им развитие, насърчава ги, предприема при нужда корективни мерки.

Чл.40. Учителят изпълнява коректно и добросъвестно заповеди и задължения, съответстващи на нормативната уредба.
Чл.41. Учителят НЕ изпълнява заповеди, нареждащи му да извърши незаконни действия.
Чл.42. Учителят дава точен и обективен отчет пред Директора за изпълнение на служебните задачи.
Чл.43. Между учителите НЕ се допускат никакви форми на дискриминация.
Чл.44. Учителят НЕ прави изказвания и призиви към колегите си за участие в мероприятия, нарушаващи обществения ред.

РАЗДЕЛ VI
Взаимоотношения с организационните структури: Община, РУО и МОН

Чл.45. (1) Служителите извършват своята дейност на най-високо ниво на компетентност в съответствие с професионалните критерии и поемат за решаване само такива задачи, за които са придобили необходимата квалификация.
(2) Служителят извършва административното обслужване законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно и безпристрастно.
(3) Служителят отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява. При необходимост той пренасочва въпросите към друг свой колега, притежаващ съответната компетентност.

РАЗДЕЛ VII
Професионално поведение и облик на учителя в обществото

Чл.46. Учителят изпълнява своите задължения в услуга на учениците.
Чл.47. Учителят дава личен пример с поведението си.
Чл.48. При изпълнение на професионалните си задължения учителят търси подкрепата на родителите, отдел „Закрила на детето", Дирекция „Социално подпомагане", Детска педагогическа стая.
Чл.49. Учителите сътрудничат с неправителствени организации и представители на обществеността, като запазват професионална независимост.
Чл.50. Учителят спазва стриктно своите задължения, определени в педагогическата дейност на центъра и Правилника за вътрешния трудов ред, като носи отговорност за своите действия и бездействия.
Чл.51. Учителят не злоупотребява с правомощията си.
Чл.52. Учителят поддържа външен вид, който не уронва престижа на Центъра.
Чл.53. Учителят не трябва да употребява алкохол или упойващи вещества, които могат да повлияят при изпълнение на задълженията му.

Чл.54. Основното задължение на учителя е да осигури качествено обучение и възможност за най – пълна изява и развитие на потенциала у всеки ученик със специални образователни потребности.
Чл.55. Задължение на учителя е да бъде добронамерен, да проявява безпристрастност, индивидуален подход и уважение към учениците и да им оказва подкрепа.
Чл.56. Задължение на учителя е да въвежда иновативни форми на обучение, да следва новите тенденции при работа с деца със СОП и непрекъснато да повишава квалификацията си.
Чл.57. Задължение на учителя е да поддържа постоянен контакт с членовете на учителската общност в интерес на работата.
Чл.58. Учителя има право да изисква подобаващо уважение и признание за своя труд.
Чл.59. Учителят има решаваща роля за формирането на достойни личности и граждани на обществото, основано на демократичните ценности в Република България.
Чл.60. Чрез обучение и морално възпитание учителят подготвя учениците за бъдещата им активност в гражданското общество.
Чл.61. Обработването на лични данни се осъществява съобразно международните принципи за защита на данните и вътрешното законодателство.
Чл.62. Служебната информация не може да бъде използвана за користна цел и не може да се разгласява пред трети лица освен по предвидения от закона ред.
Чл.63. Учителят спазва нормативните изисквания за достъп до информация като съблюдава правилата за защита на класифицираната информация.
Чл.64. Да не се вписват неверни данни в документи издавани, съхранявани или изисквани за нуждите на МОН.

РАЗДЕЛ VIII
Права и отговорности на учителите

Чл.65. Учителят има право да членува в професионални организации и да взема участие в работата на регионалните и националните им органи.
Чл.66. Учителят има право да дава мнения и да прави предложения по дейността на Центъра до административните органи в системата на образованието.
Чл.67. Учителят има право да получава информация за възможностите за повишаване на професионалната си квалификация от директора на Центъра, от Регионалното управление на образованието и от Министерството на образованието и науката.
Чл.68. Учителят има право да избира учебници и учебни помагала след оценка за тяхното практическо прилагане за съответния учебен предмет от съответната образователна степен или етап.
Чл.69. Учителят има право на подходяща работна среда, позволяваща пълна изява на способностите му и свободна от всякакви форми на насилие и дискриминация.
Чл.70. Учителят има право на подкрепа от всички институции.
Чл.71. Учителят е длъжен да изпълнява задълженията си, определени в Кодекса на труда, в нормативните актове в системата на просветата и в длъжностната си характеристика.

Чл.72. Учителят е длъжен да изпълнява нормата за задължителна преподавателска работа, определена с наредба на Министъра на образованието и науката.
Чл.73. Учителят е длъжен да изпълнява решенията на педагогическия съвет, както и препоръките на контролните органи на Регионалното управление по образование и на Министерството на образованието и науката.
Чл.74. Учителят е длъжен да опазва живота и здравето на учениците и децата по време на образователно-възпитателния процес и на други дейности, организирани от него или от центъра.
Чл.75. Учителят има право да повишава професионалната си квалификация.
Чл.76. Учителят не може да нарушава правата на ученика, да унижава личното им достойнство, да прилага форми на физическо и психическо насилие върху тях.

РАЗДЕЛ IX
Конфликт на интереси

Чл. 77. Конфликт на интереси възниква тогава, когато служителят има личен интерес и той му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебните задължения.
(1) Служителят не може да извършва образователни услуги на ученици, които се обучават в Центъра, в който работи.
(2) Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, давайки платени уроци на деца от Центъра в който работи.
(3) Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.
(4) Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.
(5) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му, служителят може да се оттегли от служебните си задължения, които са причина за възникването на конфликта.
(6) Служителят не се възползва от правомощията си, с цел лично облагодетелстване или друга користна цел.
(7) Служителят не допуска да бъде поставен във финансова и друга зависимост от отделни лица, които могат да повлияят на неговата обективност.

РАЗДЕЛ X
Морални отговорности на учениците

Чл. 78.Училищната общност е като семейство, в което всички членове се отнасят помежду си с уважение.

Чл.79. Личната отговорност на ученика означава:

(1) Да съхранява авторитета на Центъра и общността;

(2) Да присъства редовно в клас, по време на учебните занимания;

(3) По възможност да не пречи с поведението си за нормалното протичане на учебните часове;

(4) Да не използва мобилния си телефон в час;

(5) Да се явява в центъра в приличен външен вид;

(6) Да опазва и допринася за подобрението на материалната база в Центъра.

(7) Да не решава конфликтите в Центъра с агресия;

(8) Да спазва правилника за поведение в Центъра, правилата на класа, изискванията на ръководителя на група и преподавателите;

(9) Да иска съвети от учители и родители, когато се налага;

(10)Да бъде толерантен и добронамерен в отношенията си със съученици, учители и служители на Центъра;

(11) Да оказва помощ на нуждаещите се;

(12) Да не качва в социалните мрежи снимки, клипове и коментари, уронващи авторитета на съучениците им, на учителите и служителите на Център за специална образователна подкрепа „Едуард Сеген".

Чл.80. Право на ученика е да изисква информация по всички интересуващи го въпроси.

Чл.81. Право на ученика е да бъде зачитано мнението му и да бъде уважавано достойнството му.

Чл.82. Право на ученика е и да участва в ученически общности и групи по интереси.

Чл.83. Ученикът трябва да се стреми към добронамерени и приятелски отношения със съучениците си.

РАЗДЕЛ XI
Морални отговорности на родителите

Чл.84. Родителите помагат според възможностите си да се утвърди трайно авторитетът на Центъра.

Чл.85. Родителите участват активно, конструктивно и отговорно в планирането и осъществяването на дейности в Центъра.

Чл.86. Родителите участват в създаването на здравословна и естетическа среда на обучение.

Чл.87. Родителят трябва да упражнява контрол и да налага своя авторитет без насилие, като зачита детето и спазва основните му права.

Чл.88. Родителят възпитава детето чрез личния си пример в дух на уважение, толерантност, инициативност и свободолюбие.
Чл.89. Родителят трябва да се стреми да решава конфликтите между поколенията спокойно и в контакт с всички членове на общността.
Чл.90. Родителят подготвя детето за живота и има една основна морална задача – да създава ценности и да ги предава на следващите поколения.
Чл.91. Основни задължения на родителя /настойника/ са:
(1) Да оказва активна помощ за създаване на толерантни отношения между ученици, учители и служители;
(2) Да проявява постоянни грижи за доброто образование на своето дете;
(3) Да го съветва и осигурява всички възможности за творческото му развитие;
(4) Да участва в процеса на изграждане на навици за самоподготовка;
(5) Да се съобразява с индивидуалните потребности и желания на детето;
(6) Да съдейства за премахване на безпричинните отсъствия на детето;
(7) Да възпитава детето си в общочовешки морални ценности;
(8) Да дава пример за разбирателство и добри отношения в семейството;
(9) Да съблюдава и коригира проявите на детето на обществените места;
(10) Да упражнява ефективен контрол при комуникациите на децата в социалните мрежи и при проява на недобронамерени материали и коментари, засягащи техни съученици, учители и служители;
(11) Да се интересува от мнението на учителите и да се съобразява с него;
(12) При конфликтни ситуации, родителят да се въздържа от емоционални реакции и оценки в присъствието на ученици – да запази спокойствие и добрия тон до изясняването им.
Чл.92. Родителите участват активно в дейността и управлението на центъра, във вземането на решения и са длъжни да спазват правилата за конфиденциалност на получената информация.
Чл.93. Родителите и учителите, членове на общността в центъра, не влизат в нерегламентирани финансови отношения помежду си, не се поставят в ситуации на зависимост.

РАЗДЕЛ XII
Комисия по етика

Чл.94. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към училищната общност се създава Комисия по етика.
(2) Членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от три години.
(3) Комисията се избира в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс от Педагогическия съвет.
Чл.95. (1) Комисията по етика:
* Разглежда сигнали, свързани със спазването на този кодекс;
* Дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.

Чл. 96. Всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе сигнал в Комисията по етика.
Чл. 97.(1) Комисията по етика разглежда постъпилите сигнали и се произнася с мотивирано становище най-късно в тримесечен срок от постъпването им.
(2) При установено неспазване на този кодекс Комисията налага санкция.
(3) Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.
Чл. 98. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Педагогическия съвет на Центъра.

РАЗДЕЛ XIII
Стандарти за обслужване на гражданите

Отнасяйте се към всички граждани с уважение. Отнасяй се с другите така, както ти искаш да се отнасят към теб.

Проявявайте неутрална и честна позиция спрямо всички хора. Реализирайте поведение, лишено от пристрастия, честно и равнопоставено отношение към всички граждани.

Демонстрирайте външен вид и поведение, които да се отразят положително върху имиджа на Центъра. Начинът на обличане говори за нашето отношение. Носете облекло, подходящо на заеманата длъжност. Помнете, че това, което носите, се отразява на вашето настроение, на грижата, която полагате в работата си, и на реакцията на гражданите.

Отговаряйте осведомено и предоставяйте актуална и точна информация. Стремежът на служителите на центъра да бъде максималното подпомагане на гражданите. Поддържайте професионално отношение. Професионализмът се разкрива чрез работата, която се върши етично, компетентно и позитивно

Насърчавайте работата в екип. Работата в екип е способността за съвместна работа за постигане на обща цел. Способността да се насочват личните постижения към организационни цели е формулата обикновените хора да постигат необикновени резултати.

Спазвайте ангажиментите си. Помнете, че важен елемент от качественото обслужване на гражданите е посрещането на техните нужди и очаквания.
Отговаряйте навреме. Отделяйте на гражданите необходимото време.

Променяйте вашата организация. Старайте се всеки ден да установявате отлична работна етика и да намирате начини да участвате активно в работата на вашата организация. Духът на служителите е важен и зависи от максималните усилия на всички.

Създайте ваш собствен стил на обслужване на гражданите. Бъдете искрени и последователни по всяко време. Помнете, че личните Ви качества се отразяват на стандартите, които създавате за самите себе си.

РАЗДЕЛ XIV
Вътрешни правила
За наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагане на етичния кодекс

1. Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на учителите, служителите и работниците в училищната общност. Под „нарушения на Етичния кодекс“ по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви в тяхното поведение:

- неспазване на действащото законодателство;
- неспазване на вътрешноучилищните документи;
- действия и/или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към институцията;
- грубо отношение към учениците, родителите, колегите и външни лица; проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и други причини;
- прояви на накърняване на авторитета на други учители, служители и работници и на престижа на образователния Център, допуснати във и извън него;
- прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и накърняване на интересите на други лица.

2. Наблюдението и докладването на посочените в т. 2 нарушения да се извършват по две направления:

- вътрешно докладване – от педагогическия и непедагогическия персонал;
- външно докладване – от родители, граждани, представители на институции и фирми.

3. Сигналите за нарушенията се приемат в центъра и се регистрират във входящия дневник – регистър.

4. Регистрираните сигнали се разглеждат от Комисията по етика в Центъра, назначена със заповед на директора.

5. Комисията е в състав:

- Вили Главечева - председател
- Вероника Миткова - член
- Жасмина Трифонова – член
- София Бачева – член

6. Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол.

7. Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

9. Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство 50% + 1.

10. Председателят свиква първо заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в седемдневен срок от постъпването му.

11. При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и се провежда разговор със свидетели на нарушението.

12. При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова в седемдневен срок след първото.

13. При установяване на нарушения на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, преписката се докладва и на директора за вземане на дисциплинарни мерки по Кодекса на труда.
14. За предприетите мерки и наложени наказания се уведомяват председателят на комисията по етика и лицето, подало сигнала.
15. При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител и работник се запознава с Етичния кодекс и настоящите Вътрешни правила.

РАЗДЕЛ XV
Заключителни разпоредби

1. Правилата на поведение, съдържащи се в настоящия кодекс, са неизменна част от ежедневната работа на служителите. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законността на действията на служителите и защита от неоснователни обвинения.
2. Чрез спазване на правилата на поведение, заложени в Етичния кодекс и приети от всеки учител и работещ в центъра се допринася за изграждането и утвърждаването на положителен образ на Центъра за специална образователна подкрепа „Едуард Сеген".
3. Настоящият кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване.
С настоящия Кодекс са запознати всички членове на общността и стои на достъпно място за всички представители на персонала.

Запознати с Етичния кодекс:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.